

UZASADNIENIE

Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Dolina Środkowej Odry PLB080004 został wyznaczony w związku z wypełnieniem zobowiązań Państwa Polskiego względem wymogów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w *sprawie ochrony dzikiego ptactwa* (Dz. U. UE. L 20 z 26.01.2010 r.), na podstawie aktu prawa krajowego tj. rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w *sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków* (Dz. U. Nr 25, poz. 133 z 2011 r. ze zm.), które uchyliło wydane poprzedzająco, rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000* (Dz. U. Nr 179, poz. 1275 z 2007 r. ze zm.).

Na podstawie art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 353 ze zm.) do zadań regionalnego dyrektora ochrony środowiska, należy w szczególności, ochrona i zarządzanie obszarami Natura 2000 na zasadach i w zakresie określonych ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 2134, ze zm.), dalej zwaną ustawą: *o ochronie przyrody*.

W związku z powyższym, regionalny dyrektor ochrony środowiska, jako organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 na podstawie przepisu art. 27a ust. 2 ustawy *o ochronie przyrody*, oraz koordynujący w myśl przepisu art. 32 ust. 3 ww. ustawy, funkcjonowanie obszarów Natura 2000 na obszarze swojego działania, obowiązany jest do sporządzenia oraz przyjęcia środków ochrony, o których mowa w regulacji art. 28 ustawy *o ochronie przyrody*.

Zgodnie z dyspozycją przepisu art. 28 ust. 1 ustawy *o ochronie przyrody*, dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem, sporządza projekt planu zadań ochronnych na okres 10 lat; pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty lub od dnia wyznaczenia obszaru specjalnej ochrony ptaków. Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy *o ochronie przyrody*, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i/lub przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Podstawowym celem opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, jest jak najszybsze rozpoczęcie działań niezbędnych dla skutecznej jego ochrony, czyli wdrożenie stosownych środków ochrony mających na celu utrzymanie (jeżeli jest właściwy) lub przywrócenie (jeżeli jest niezadawalający lub zły) stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru. Obowiązek osiągnięcia tak sformułowanego celu działań ochronnych na gruntach o różnej strukturze własności, w tym w szczególności stanowiących własność prywatną, wymógł na ustawodawcy nadanie planu zadań ochronnych - statusu normy prawnej ustanawianej w formie zarządzenia jako akt prawa miejscowego.

Zgodnie z regulacją przepisu art. 28 ust. 8 ustawy *o ochronie przyrody*, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 położonego na terenie więcej niż jednego województwa ustanawiają wspólnie, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, na których obszarze działania znajdują się części tego obszaru. W związku z powyższym, iż zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w *sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków*, przedmiotowy obszar Natura 2000, położony jest w województwie lubuskim (33 606,6 ha) a także w województwie dolnośląskim (71,2 ha), należy przyjąć, iż przepis art. 28 ust. 8 ustawy *o ochronie przyrody* znajduje zastosowanie w niniejszym postępowaniu legislacyjnym.

Szczegółowy zakres i tryb sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 oraz spektrum prac koniecznych do wykonania na potrzeby opracowania projektu planu, określa art. 28 ust. 10 ustawy *o ochronie przyrody* oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w *sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000* (Dz. U. Nr 34, poz. 186 z 2010 r. ze zm.), a także rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 kwietnia 2012 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000* (Dz. U. z 2012 r. poz. 506).

Zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy *o ochronie przyrody*, projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Ponadto, przy opracowaniu projektu planu, regionalny dyrektor ochrony środowiska, obowiązany jest do stosowania, oprócz wyżej przytoczonych przepisów prawa powszechnie

obowiązującego, wytycznych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska z dnia 12 grudnia 2012 r. „w sprawie opracowania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000” oraz Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000, GDOŚ. wersja 2012.1.

Organ sporządzający projekt planu zadań ochronnych, zgodnie z przepisem art. 28 ust. 3 ustawy *o ochronie przyrody*, ma obowiązek zapewnienia możliwości zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem projektu tego dokumentu, a także zgodnie z regulacją przepisu art. 28 ust. 4 ww. ustawy, obligatoryjnie zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu dokumentu.

Ponadto, organ sporządzający projekt planu zadań ochronnych, zgodnie z dyspozycją art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, obowiązany jest do podania informacji o projektach planów zadań ochronnych tworzonych dla form ochrony przyrody, w publicznie dostępnych wykazach danych, o których mowa w art. 23 w/cyt. ustawy.

W myśl przepisu art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. *o wojewodzie i administracji rządowej w województwie* (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 525 ze zm.), projekt planu zadań ochronnych, wymaga uzgodnienia z właściwym miejscowo wojewodą, a także w szczególnych sytuacjach zgodnie z art. 97 ust. 3 ustawy *o ochronie przyrody*, zaopiniowania przez regionalną radę ochrony przyrody, działającą przy właściwym miejscowo regionalnym dyrektorze ochrony środowiska.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim w porozumieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska we Wrocławiu, sporządził projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Odry PLB080004, uwzględniając przepis art. 28 ust. 10 ustawy *o ochronie przyrody* oraz treść rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. *w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000*, a także postanowienia obowiązujących wytycznych i instrukcji.

W toku prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, jako organ sprawujący nadzór nad obszarem, obowiązany był do dokonania szeregu czynności obejmujących m.in.:

- 1.) opis granic obszaru, który dokonano w formie wektorowej warstwy informacyjnej, w oparciu o wyznaczenie 6 005 punktów węzłowych, dla których podano długość i szerokość geograficzną w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, zgodnie z wymogami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. *w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych* (Dz. U. z 2012 r. poz. 1247);

- 2.) ustalenie terenu objętego projektem planu zadań ochronnych, polegającym na sprawdzeniu, czy zachodzą przesłanki do nieobejmowania planem zadań ochronnych części lub całości obszaru Natura 2000 na podstawie warunków określonych przepisem art. 28 ust. 11 ustawy *o ochronie przyrody*. Zgodnie z przytoczonym przepisem prawa, planu zadań ochronnych, nie sporządza się dla obszaru Natura 2000 lub jego części: (1) dla których ustanowiono plan ochrony, o którym mowa w art. 29 ustawy *o ochronie przyrody*; (2) dla obszaru lub jego części - pokrywającego się w całości lub w części z obszarem parku narodowego, rezerwatu przyrody lub parku krajobrazowego, dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy *o ochronie przyrody*; (3) dla obszaru lub jego części - pokrywającego się w całości lub w części z obszarem parku narodowego lub rezerwatu przyrody, dla których ustanowiono zadania ochronne uwzględniające zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy *o ochronie przyrody*; (4) dla obszaru lub jego części - pokrywającego się w całości lub w części z obszarem będącym w zarządzie nadleśnictwa, dla którego ustanowiony plan zarządzania lasu uwzględnia zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy *o ochronie przyrody*.

Na podstawie przeprowadzonych czynności sprawdzających uznano, iż w postępowaniu obejmującym sporządzenie projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Odry PLB080004, zachodzi przesłanka o której mowa w art. 28 ust. 11 pkt 2 ustawy *o ochronie przyrody*, w odniesieniu do rezerwatów przyrody "Łęgi koło Słubic" i "Bukowa Góra", których plany ochrony uwzględniają zakres art. 28 ust. 10 ustawy *o ochronie przyrody*. W związku z powyższym, przedmiotowy plan zadań ochronnych został sporządzony z wyłączeniem części obszaru pokrywającego się z terenami ww. rezerwatów przyrody;

- 3.) ustalenie przedmiotów ochrony obszaru objętego projektem planu zadań ochronnych, polegające na dokonaniu czynności weryfikacji danych wyjściowych o obszarze, w tym w szczególności przekazanych do Komisji Europejskiej w formie opisowych i przestrzennych baz danych, a także uwzględnieniu aktualnych wyników badań naukowych oraz dostępnych źródeł literaturowych, w zakresie ustalenia istotności obszaru dla ochrony populacji gatunków zwierząt, występujących w obszarze.

Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych obszaru (data aktualizacji: 2017-02) przedmiotowa ostoja pełni w skali kraju istotne znaczenie dla ochrony i zachowania 14 gatunków ptaków, w tym 8 ujętych w załączniku I Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30.11.2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa tj.: trzmielojada (A072), kani czarnej (A073), kani rudej (A074), błotniaka stawowego (A081), derkacza (A122), rybitwy białowąsej (A196), zimorodka (A229) i dzięcioła średniego (A238), a także 6 gatunków ptaków regularnie migrujących nie wymienionych w załączniku I ww. dyrektywy, spełniających kryteria uznania ich za przedmioty ochrony obszaru tj.: cyranka (A055), płaskonos (A056), rybitwa białoskrzydła (A198), łabędź krzykliwy (A038), gęś zbożowa (A039) oraz krzyżówka (A053).

Wszystkie ww. gatunki ptaków wyszczególnione zostały także w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2011 r. Nr 25, poz. 133 ze zm.) i spełniają określone

kryteria ustalone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2013 r. poz. 1302 ze zm.).

- 4.) ustalenie oceny stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru objętego projektem planu zadań ochronnych, na podstawie parametrów określonych rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, a także indywidualnego zestawu wskaźników, przyjętych na podstawie wiedzy naukowej do celów monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody oraz raportów i notyfikacji, o których mowa w art. 38 tej ustawy. W przypadku ewentualnego braku wskaźników względem niektórych gatunków, ocena stanu ochrony, została dokonana na podstawie indywidualnej oceny eksperckiej, przy zachowaniu jednak, bezwzględnego warunku spójności metodycznej z podejściem przyjętym w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Na podstawie przeprowadzonych czynności sprawdzających ustalono, iż na 14 przedmiotów ochrony obszaru - 8: (A055, A039, A196, A198, A081, A122, A038, A072) uzyskało ocenę na poziomie właściwego stanu ochrony (FV), natomiast 6 uzyskało ocenę na poziomie niższym: A229, A053, A238, A073, A074 – niezadawalającym (U1) oraz A056 - złym (U2).

Głównym parametrem odpowiedzialnym za obniżenie ocen stanu ochrony gatunków w obszarze (A229, A238, A073, A074) był parametr „szanse zachowania gatunku” oraz w jednym przypadku (A056) parametr „populacja”;

- 5.) przeanalizowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla utrzymania lub osiągnięcia właściwego stanu zachowania przedmiotów ochrony obszaru, a także dokonano oceny prawdopodobnych kierunków zmian uwarunkowań przyrodniczych i gospodarczych oraz ich możliwego wpływu na parametry oceny stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru.

Na podstawie przeprowadzonej analizy wykazano, że do najistotniejszych zagrożeń obszaru odpowiadających w głównej mierze za określony powyżej stan ochrony przedmiotów ochrony obszaru, należy w szczególności zaliczyć: (1) planowane przedsięwzięcia hydrotechniczne, związane ze zmianą funkcjonowania hydrologii obszaru oraz jego częściowym wylesieniem, (2) ograniczenie lub całkowite zaprzestanie ekstensywnego użytkowania trwałych użytków zielonych, (3) potencjalne ograniczenie powierzchni starodrzewi, na skutek intensyfikacji użytkowania rębego, przekraczającego wartości ustalone w planach urządzania lasu, (4) celowe zalesienia lub wprowadzanie upraw wierzby energetycznej na tereny łąk i pastwisk (5) oddziaływanie obcych gatunków inwazyjnych oraz potencjalny, dynamicznie rozwijający się przemysł związany z energią wiatrową.

- 6.) sformułowano cele działań ochronnych do osiągnięcia w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych w sposób umożliwiający ich monitoring oraz weryfikację w trakcie realizacji ustaleń planu.

Za nadrzędny cel ochrony w odniesieniu do gatunków A055, A039, A196, A198, A081, A122, A038, uznano utrzymanie istniejącego, właściwego stanu ich ochrony (FV) w obszarze, podtrzymując dotychczasowy model gospodarczego wykorzystania obszaru, w tym w szczególności z zakresu gospodarki rolnej, wodnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej, a także dodatkowo przy wsparciu środkami ochrony przeznaczonymi dla ochrony innych przedmiotów ochrony obszaru.

W odniesieniu do gatunków A238, A056, A073, A074, A072 i A229 za nadrzędny cel działań ochronnych uznano, zapewnienie stałej dostępności w skali obszaru optymalnych warunków gniazdowania oraz poprawę jakości żerowisk i wzbogacenie bazy pokarmowej dla poszczególnych gatunków.

Powyższe cele działań ochronnych, zostały sformułowane przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań społeczno-gospodarczych, a także panujących ograniczeń wynikających zarówno z dostępności określonych metod i środków technicznych w zakresie działań związanych z ochroną przyrody, w tym również aktualnego stanu wiedzy przyrodniczej, przy zachowaniu jednak, ogólnej zasady przybliżenia obszaru do stanu "*przyrodniczo optymalnego*" tj. przywrócenia właściwego stanu ochrony, wszystkim przedmiotom ochrony na poziomie obszaru Natura 2000;

- 7.) ustalono działania ochronne zapewniające skuteczne i efektywne osiągnięcie założonych celów działań ochronnych, a także monitoring przyjętych parametrów i wskaźników stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru. Przyjęto, że działania ukierunkowane na rzecz poprawy jakości żerowisk i wzbogacenia bazy pokarmowej obszaru (zad. A1, A2, A4) oraz zapewnienie utrzymania w krajobrazie leśnym obszaru, najstarszych fragmentów drzewostanów, wolnych od antropopresji (zad. B1-B4) umożliwią w perspektywie najbliższych 10 lat, realizację i osiągnięcie założonych celów działań ochronnych w odniesieniu do wszystkich przedmiotów ochrony obszaru.

Przedmiotowy obszar Natura 2000 położony m.in. jest na terenie zarządzanym przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, w związku z powyższym, zgodnie z regulacją art. 32 ust. 4 ustawy o *ochronie przyrody*, wykonywanie zadań (nr B1-B4) w zakresie ochrony przyrody powierzono miejscowym nadleśniczom, z wyłączeniem obowiązku realizacji monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru, za który odpowiada organ sprawujący nadzór nad obszarem (zad. C1).

Warto podkreślić, że realizacja działań ochronnych o nr B1-B4, opiera się w głównej mierze na drzewostanach uznanych przez poszczególne nadleśnictwa, za drzewostany referencyjne w systemie certyfikacji Lasów Państwowych lub są chronione w ramach ustalonych stref ochrony ptaków, co nie wymagało wyłączenia z użytkowania rębego, w toku prac nad niniejszym planem, dodatkowych drzewostanów w obszarze (uwzględniono dobre praktyki stosowane obecnie w PGL LP). Należy także podkreślić, iż drzewostany wyłączone z użytkowania rębego w ramach zadania B1, położone są poza obszarami bezpośredniego zagrożenia powodziowego.

Działanie ochronne o nr A2 z uwagi na złożoną strukturę własnościową gruntów, powierzone zostało do realizacji przez sprawującego nadzór nad obszarem lub właściciela lub zarządcę nieruchomości na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości.

Pozostałe zadanie ochronne (nr A1, A3, A4) wykonane zostaną przez sprawującego nadzór nad obszarem, po uprzednim uzgodnieniu przewidzianych do realizacji działań ochronnych z właścicielami lub zarządcami poszczególnych nieruchomości.

8.) zaprojektowano działania dotyczące monitoringu stanu ochrony wszystkich przedmiotów ochrony obszaru oraz realizacji celów działań ochronnych w obszarze. Przedmiotowy monitoring realizowany będzie zgodnie z obowiązującymi standardami metodycznymi stosowanymi w monitoringu siedlisk przyrodniczych i gatunków przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w ramach realizacji Państwowego Monitoringu Środowiska, z częstotliwością co 3 lata, tj. w 3, 6 oraz 10 roku obowiązywania planu zadań ochronnych. Realizacja przedmiotowego działania, oprócz dostarczania informacji o skuteczności wdrażanej ochrony (i możliwości jej bieżącej weryfikacji), umożliwi regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska w dalszej perspektywie czasowej, także na realizację dyspozycji określonej brzmieniem przepisu art. 31 ustawy *o ochronie przyrody*, oraz stanowić będzie merytoryczną podstawę dla wypełnienia obowiązku, o którym mowa w art. 38 powyższej ustawy przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska względem Komisji Europejskiej;

9.) dokonano szczegółowej analizy zapisów obowiązujących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin: Bytom Odrzański, Siedlisko, Dąbie, Gubin, Krosno Odrzańskie, Maszewo, Nowa Sól, Otyń, Cybinka, Słubice, Bojadła, Czerwieńsk, Sulechów, Trzebiechów, Zabór, Zielona Góra i Żukowice, a także planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego i dolnośląskiego, których ustalenia mogą potencjalnie stworzyć ryzyko naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 33 ust. 1 ustawy *o ochronie przyrody*.

Na podstawie przeprowadzonych czynności sprawdzających ustalono, że nie istnieją przesłanki stanowiące podstawę do formułowania jakichkolwiek wskazań do zmian w dokumentach planistycznych ww. jednostek samorządu terytorialnego.

10.) w trakcie prac nad projektem planu zadań ochronnych, nie ustalono istnienia przesłanek o których mowa w § 3 ust. 8 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w *sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000*, uzasadniających potrzebę sporządzenia planu ochrony dla części lub całości obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Odry PLB080004.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, wykonując dyspozycje przepisu art. 28 ust. 3 ustawy *o ochronie przyrody*, którego celem jest: *"zapewnienie możliwości udziału zainteresowanych osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000"*, zorganizował i przeprowadził cykl spotkań dyskusyjnych,

na które każdorazowo zapraszano wszystkie kluczowe z punktu widzenia ochrony obszaru grupy interesu, organy administracji publicznej oraz zainteresowane osoby prawne i fizyczne. Spotkania warsztatowo-dyskusyjne, odbyły się w siedzibie Nadleśnictwa Brzózka, Nadleśnictwa Cybinka oraz Muzeum Bociana Białego w Kłopotcie, według następującego harmonogramu: I spotkanie – 15 lutego 2017 r., II spotkanie – 2 marca 2017 r., III spotkanie – 27 marca 2017 r., (łącznie we wszystkich spotkaniach udział wzięło: 57 osób).

Zaproszeni przedstawiciele organów, instytucji oraz podmiotów zainteresowanych ochroną obszaru, stworzyli tzw. Zespół Lokalnej Współpracy tj. grupę roboczą, współpracującą z organem sprawującym nadzór nad obszarem, w celu zapewnienia pełnej transparentności procesu planistycznego oraz możliwie jak najszerszego udziału społeczeństwa w opracowaniu treści i ustaleń do sporządzanego projektu dokumentu. W skład Zespołu Lokalnej Współpracy obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Odry PLB080004, weszli reprezentanci oraz przedstawiciele następujących grup interesu:

- 1) Nadleśnictwa Sława Śląska,
- 2) Nadleśnictwa Cybinka,
- 3) Nadleśnictwa Głogów,
- 4) Nadleśnictwa Bytnica,
- 5) Nadleśnictwa Brzózka,
- 6) Nadleśnictwa Przytok,
- 7) Nadleśnictwa Sulechów,
- 8) Nadleśnictwa Krosno,
- 9) Nadleśnictwa Zielona Góra,
- 10) Nadleśnictwa Nowa Sól,
- 11) Nadleśnictwa Gubin,
- 12) Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze,
- 13) Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie,
- 14) Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu,
- 15) Urzędu Gminy Trzebiechów,
- 16) Urzędu Gminy Bojadła,
- 17) Urzędu Gminy Nowa Sól,
- 18) Urzędu Gminy Dąbie,
- 19) Urzędu Gminy Zabór,
- 20) Urzędu Gminy Maszewo,
- 21) Urzędu Miasta Zielona Góra,
- 22) Urzędu Miasta Cybinka,
- 23) Urzędu Miasta Krosno Odrzańskie,
- 24) Starostwa Powiatowego w Krośnie Odrzańskim,
- 25) Starostwa Powiatowego w Słubicach,
- 26) Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu,
- 27) Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego,
- 28) Polskiego Związku Wędkarskiego Okręg w Zielonej Górze,
- 29) Agencji Nieruchomości Rolnych Oddział w Gorzowie Wlkp.

- 30) Lubuskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Zielonej Górze,
- 31) Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Zielonej Górze,
- 32) Lubuskiej Izby Rolniczej,
- 33) Jednostki Wojskowej w Krośnie Odrzańskim,
- 34) AGROBieganów Sp. z o.o.
- 35) Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu,
- 36) Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim.

Celem spotkań dyskusyjnych było wypracowanie przez ich uczestników wspólnej wizji ochrony obszaru Natura 2000 uwzględniającej zarówno obowiązek ochrony przedmiotów ochrony, jak również potrzeb i aspiracji osób oraz podmiotów korzystających z obszaru do zrównoważonego rozwoju. Wnoszone na bieżąco, w trakcie prac Zespołu Lokalnej Współpracy uwagi i wnioski członków grupy, miały realny wpływ na ostateczną treść projektu dokumentu, poddanego następnie, zgodnie z art. 28 ust. 4 ustawy *o ochronie przyrody*, procedurze konsultacji społecznych, na zasadach określonych ustawą z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* oraz § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. *w sprawie sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000*, a także art. 39 ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, obwieszczeniem z dnia 29.11.2016 r. znak: WPN-II.6320.3.2016.MB podał do publicznej wiadomości informacje o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Odry PLB080004, podając informację o:

- 1) przystąpieniu do opracowania projektu dokumentu i jego przedmiocie,
- 2) możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu,
- 3) możliwości składania uwag i wniosków, wskazując jednocześnie 21-dniowy termin ich składania,
- 4) a także wskazał organ właściwy do rozpatrzenia uwag i wniosków.

Powyższy obowiązek w zakresie podania ww. informacji do publicznej wiadomości wykonano zgodnie z czynnościami określonymi w przepisie art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, publikując w ustawowo przewidzianym terminie wskazane wyżej informacje w formie obwieszczenia z dnia 29.11.2016 r. znak: WPN-II.6320.3.2016.MB:

- 1) na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim oraz we Wrocławiu,

- 2) na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim oraz we Wrocławiu,
- 3) na tablicy ogłoszeń wszystkich jednostek samorządu terytorialnego objętych granicami obszaru Natura 2000,
- 4) w prasie o odpowiednim do rodzaju dokumentu zasięgu.

Zgodnie ze stanowiskiem Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, wyrażonym pismem z dnia 22 listopada 2011 r., z uwagi iż ww. założenia mają charakter ogólny i zawierają wyłącznie wskazanie elementów, które powinny się znaleźć w sporządzanym projekcie planu zadań ochronnych, bez określenia jednak konkretnych rozwiązań, należy przeprowadzić postępowanie z udziałem społeczeństwa, zgodnie z art. 39 ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, także na etapie sporządzonego projektu dokumentu, czyli projektu zarządzenia organu w sprawie ustanowienia plan zadań ochronnych. W tym miejscu należy podkreślić, iż z uwagi na cel ww. regulacji, czyli zapewnienie społeczeństwu jak najszerszej możliwości udziału w opracowaniu dokumentu, powyższy tryb postępowania (czyli zapewnienie przez właściwy organ dwukrotnego udział społeczeństwa w postępowaniu legislacyjnym) daje najpewniejsze, powszechne prawo zarówno do informacji o środowisku, jak i do czynnego udziału opinii publicznej w jego ochronie, w tym w szczególności, do udziału w opracowaniu dokumentu, którego przedmiotem jest sporządzenie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Mając powyższe na uwadze, udział społeczeństwa w opracowaniu projektu zarządzenia, zgodnie z art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, został zapewniony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, obwieszczeniem z dnia 24 kwietnia 2017 r. znak: WPN-II.6320.1.6.2017.MB, zawierającym informację o przystąpieniu do konsultacji społecznych sporządzonego projektu zarządzenia ustanawiającego plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Odry PLB080004, zgodnie z czynnościami określonymi art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*.

W ramach ww. procedury, w przewidzianym okresie ustawowym, wpłynęły do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, ze strony opinii publicznej uwagi i wnioski dotyczące przedmiotowego projektu dokumentu. W związku z powyższym, zgodnie z dyspozycją przepisu art. 42 ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, organ zawarł poniżej szczegółowe uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w przedmiotowym postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w trakcie przedmiotowej procedury.

1.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, pismo (e-mail) z dnia 11.05.2017 r.	
	Treść uwagi	<i>Załącznik nr 3 – zagrożenie J03.01. Informacja o braku przedmiotowego zagrożenia względem zimorodka w dokumentacji projektu planu ochrony z 2010 roku dla przedmiotowego obszaru.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Zagrożenie zidentyfikowano w ramach prac Zespołu Lokalnej Współpracy oraz aktualizacji wiedzy o obszarze w związku sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych w roku 2017.
2.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, pismo (e-mail) z dnia 11.05.2017 r.	
	Treść uwagi	<i>Załącznik nr 4 – cel działań ochronnych dla zimorodka. W projekcie planu ochrony z 2010 r. stan siedliska oceniono na FV. Co zatem oznacza "poprawa"? Wzrost zagęszczeń wybranych gatunków ryb do poziomu x? Wprowadzenie ryb do x miejsc, gdzie przestały występować?</i>
	Sposób rozpatrzenia	W związku z identyfikacją nowego zagrożenia, przez „poprawę” należy rozumieć wprowadzenie odpowiednich gatunków ryb, na określonej powierzchni zbiorników wodnych, w których aktualnie preferowana przez zimorodka ichtiofauna uległa zubożeniu.
3.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, pismo (e-mail) z dnia 11.05.2017 r.	
	Treść uwagi	<i>Załącznik nr 4 – cel działań ochronnych dla derkacza. Jeżeli stan siedliska jest FV, to dlaczego należy przywracać odpowiednie użytkowanie, a nie utrzymać dotychczasowe?</i>
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono w całości, odpowiednio modyfikując treść celu działań ochronnych dla derkacza.
4.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, pismo (e-mail) z dnia 11.05.2017 r.	
	Treść uwagi	<i>Załącznik nr 5 – działanie nr A3. Wniosek o przeniesienie zadania na początek lub koniec listy działań z uwagi, że dotyczy ono wszystkich przedmiotów ochrony.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono w całości, aktualizując jednocześnie numerację działań ochronnych.
5.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, pismo (e-mail) z dnia 11.05.2017 r.	
	Treść uwagi	<i>Załącznik nr 5 – działanie nr A4. Pytanie o możliwość doprecyzowania jakimi gatunkami ryb zostaną zasilone zbiorniki wodne.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Wybór konkretnych gatunków ryb zostanie dokonany na podstawie realnych potrzeb w danym konkretnym zbiorniku po uzgodnieniu przedmiotowych czynności z dzierżawcą nieruchomości. Zatem przyjęcie nieco „elastycznej”, formy zapisu działania ochronnego umożliwi sprawującemu nadzór nad obszarem, odpowiedni dobór ryb w zależności od panujących potrzeb środowiskowych i względów formalnych, bezpośredni przed jego realizacją.
6.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, pismo (e-mail) z dnia 11.05.2017 r.	
	Treść uwagi	<i>Załącznik nr 5 – działanie nr A4. W przypadku obu gatunków kań nie wskazano na zagrożenie związane z brakiem bazy żerowej. Skąd zatem to działanie? Inna sprawa, czy asortyment gatunkowy dla zimorodka i kań nie jest przypadkiem nieco rozbieżny...?</i>
	Sposób	Pomimo braku identyfikacji zagrożenia związanego z pogorszeniem jakości

	rozpatrzenia	żerowisk kani rudej i kani czarnej, za zasadne należy uznać, iż oba gatunki ptaków będą korzystały z zasobów ryb wprowadzonych do obszaru, zwłaszcza iż planowane jest wykorzystanie różnych gatunków ryb. o zróżnicowanej wielkości i trybie żerowania. W związku z powyższym uznano, że zadanie nr A4 oprócz zimorodka, będzie także wspomagać ochronę obu gatunków kań.
7.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, pismo (e-mail) z dnia 11.05.2017 r.	
	Treść uwagi	<i>Załącznik nr 5 – działanie nr C1. Wniosek o zmianę częstotliwości monitoringu w równych interwałach co 3, 6 i 9 lat.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono w całości.

Informacja o projekcie dokumentu została opublikowana w dniu 19.04.2017 r. pod numerem: 400/2017 w publicznie dostępnym wykazie danych zawierających informacje o środowisku „EKOPORTAL” prowadzonym na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, wypełniając w ten sposób, dyspozycje określoną brzmieniem art. 21 w/cyt. ustawy.

Wojewoda Lubuski pismem z dnia 9 czerwca 2017 r. znak: GN-III.710.20.2017.AMie, działając na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. *o wojewodzie i administracji rządowej w województwie*, uzgodnił projekt zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Odry PLB080004, nie wnosząc żadnych uwag.

Wojewoda Dolnośląski pismem z dnia 6 lipca 2017 r. znak: NK-OP.054.91.2017.BW, działając na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. *o wojewodzie i administracji rządowej w województwie*, uzgodnił projekt zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Odry PLB080004, nie wnosząc żadnych uwag.

Wprowadzenie w życie przedmiotowej regulacji, stanowi wywiązanie się właściwych rzeczowo organów administracji państwa z obowiązku określonego przepisem art. 28 ust. 1 ustawy *o ochronie przyrody*, transponującego przepis art. 6 ust. 1 Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. *w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory*, w zakresie przyjęcia skutecznych środków ochrony względem wyznaczonego na terytorium państwa członkowskiego obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty.

Ponadto przyjęta regulacja, w sposób precyzyjny i zrozumiały określa w poszczególnych normach zarządzenia m.in. cele ochrony obszaru, jego zagrożenia oraz ustalone środki ochrony przedstawione zarówno w aspekcie przestrzennym (lokalizacyjnym), jak również w zakresie podmiotowym (tj. odpowiedzialności za ich wykonanie). W związku z powyższym, przyjęte zarządzenie i zawarte w nim regulacje, będą miały znaczenie oraz oddziaływać będą

na właścicieli i zarządców, a także użytkowników gruntów na obszarze których występują siedliska gatunków zwierząt będących przedmiotami ochrony obszaru. W szczególności dotyczy to podmiotów zarządzających nieruchomościami stanowiącymi własność Skarbu Państwa i wchodzącymi w skład Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, a także podmiotów prawnych i osób fizycznych gospodarujących na użytkach rolnych.

Przyjęcie planu zadań ochronnych, umożliwi także regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska i Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska, na podejmowanie i realizację czynności formalno-prawnych określonych przepisami art. 31, art. 32 ust. 2 pkt 3, art. 37 ust. 2 ustawy *o ochronie przyrody* oraz przyczyni się także do: (1) usprawnienia wykonywanych procedur ocen oddziaływania planów i/lub przedsięwzięć na cele ochrony obszaru Natura 2000, pod względem ich kwalifikacji (screeningu) w zakresie możliwości wywierania negatywnego wpływu na obszar, z zastrzeżeniem jednak, że przedsięwzięcia nie ujęte w niniejszym planie jako zagrożenia, należy traktować jako mogące potencjalnie wpływ taki wywoływać; (2) eliminacji uznaniowości co do rozstrzygnięć administracyjnych w postępowaniach związanych z zarządzaniem i ochroną obszaru; (3) usprawnienia skutecznej aplikacji w zakresie pozyskania środków na realizację działań ochronnych, z uwagi na ujęcie ich w niniejszym planie wraz ze szczegółowym określeniem ich zakresu rzeczowego.

Zatem dalsze utrzymywanie dotychczasowego stanu prawnego (bez przyjętej regulacji w formie planu zadań ochronnych), byłoby nie tylko uchybieniem względem przytoczonych przepisów prawa krajowego i Wspólnotowego, ale również byłoby stanem znacząco utrudniającym skuteczne stosowanie obowiązujących przepisów prawa w zakresie ochrony przyrody, przez właściwe w tym względzie organy administracji państwa.

Realizacja ustaleń planistycznych zawartych w niniejszym akcie prawa miejscowego, finansowana będzie zgodnie z przepisem art. 39 ustawy *o ochronie przyrody*, zasadniczo ze środków Unii Europejskiej, a w zakresie nie objętym finansowaniem przez Wspólnotę ze środków budżetu państwa, a także z budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Zarządzenie nie zawiera przepisów technicznych i nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 239, poz. 2039 ze zm.).

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska we Wrocławiu

Michał Jęcz

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Gorzowie Wielkopolskim

Jan Rydzanicz

N.B. Słowa Regionalny